

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail:
urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
OPĆINE ČITLUK
Broj:05-06/13**

Sarajevo, srpanj 2013. godine

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE***Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Općine Čitluk** za 2012. godinu (bilanca stanja na dan 31. prosinac 2012. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju finansijskog plana za godinu koja se završava na taj dan) i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Općine Čitluk odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Općine Čitluk sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa koji određuju iznose i objelodanjivanje u finansijskim izvješćima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i relevantnim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Naša odgovornost je također da izvršimo procjenu da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima, da li se sredstva koriste za utvrđene namjene, te da se izvrši ocjena finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sustava interne kontrole.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanja mišljenja:

- 1. U Općini nije bilo osigurano adekvatno praćenje realizacije i usklađivanja proračuna za 2012. godinu, kako je propisano Zakonom u proračunima u Federaciji BiH, na način da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati i povećanje ili smanjenje rashoda koji se financiraju iz istih. Nedosljedno provođenje Zakona o proračunima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava za planirane namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu, dovelo je do veće potrošnje sredstava od one koju je Općinsko vijeće odobrilo u iznosu od 216.990 KM (Točka 3.3. Izvješća),**
- 2. Općina Čitluk posluje bez Pravilnika o plaćama i naknadama uposlenih i ostalih pratećih akata koji reguliraju ovu oblast, iako je zakonska obveza donošenja istih. Zbog navedenog ne možemo potvrditi osnovanost i visinu obračunatih i isplaćenih plaća i naknada uposlenih u 2012. godini (Točka 3.5.1. Izvješća),**

3. Ne možemo potvrditi iskazano stanje stalnih sredstava, potraživanja i obveza Općine, jer nije izvršen popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem istih sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i članku 22. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH. Navedenim propisima je regulirano da proračunski korisnik najmanje jednom godišnje, sa stanjem na dan kada se završava proračunska godina, usklađuje stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđeno popisom (Točka 3.8. Izvješća),
4. Ne možemo potvrditi pravilnost evidentiranja primljenih grantova od viših razina vlasti i drugih organa i subjekata koji su namijenjeni za kapitalna ulaganja, u iznosu od 1.132.224 KM, obzirom da su isti knjigovodstveno evidentirani na poziciji primljenih tekućih transfera umjesto na poziciji kapitalnih primitaka kako je to definirano Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u Federaciji BiH (Točka 3.4. Izvješća),
5. Ne možemo potvrditi vrijednost stalne imovine iskazane na datum bilance, obzirom da su kapitalna ulaganja u imovinu u iznosu od najmanje 1.100.056 KM iskazana na poziciji kapitalnih transfera, umjesto na poziciji stalne imovine, što nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH (Točka 3.6. Izvješća),
6. Izvršene su nabave roba i usluga u iznosu od 436.671 KM pregovaračkim postupkom bez objave, iako se nisu stekli uvjeti za primjenu navedenog postupka sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH (Točka 3.7. Izvješća),
7. Ne možemo potvrditi da su prihodi, ostvareni temeljem naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, pravilno iskazani, jer je dio prihoda za neutrošena namjenska sredstva u iznosu od 61.450 KM sa 31.12.2012. godine, trebalo iskazati na poziciji vremenskih razgraničenja sukladno Uputama o otvaranju posebnih namjenskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun za namjenska sredstva i federalnim Računovodstvenim politikama. Navedeno može imati utjecaja na realnost i točnost iskazanih stanja kako na poziciji prihoda, tako i na poziciji vremenskih razgraničenja. Općina nije otvorila namjenski račun za prikupljanje naknada za dodijeljeno građevinsko zemljište, uređenje i korištenje zemljišta i naknada za prirodnu pogodnost (renta), čija je namjena propisana Zakonom o građevnom zemljištu (Točka 3.4. Izvješća),
8. Za utrošena sredstva tekućih transfera udrugama građana i drugim neprofitnim organizacijama u iznosu od 237.200 KM, nisu raspisivani javni natječaji za dodjelu sredstava po predloženim programima, nisu propisani kriteriji i pravila za raspodjelu navedenih tekućih transfera, kako bi se osiguralo poštivanje principa pravičnosti i transparentnosti, kao i nadzora i kontrole nad namjenskim utroškom javnih sredstava, niti su Odlukom o izvršavanju Proračuna za 2012. godine, utvrđeni načini izvršavanja istih (Točka 3.5.3. Izvješća),
9. Subvencioniranje prijevoza učenika u iznosu od 90.393 KM, isplaćeno je prijevoznicima na osnovu faktura, a bez prethodno zaključenih ugovora o obavljanju usluga prijevoza, kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze sukladno Zakonu o obligacionim odnosima (Točka 3.5.3. Izvješća),
10. Ne možemo potvrditi da su tekuće obveze, kao i rashodi u iznosu od 189.312 KM iskazane realno u financijskim izvješćima, jer su određene obveze (naknade za topli obrok, prijevoz sa posla i na posao, vijećnički paušal, subvencije javnim poduzećima, transferi neprofitnim organizacijama) iz 2011. godine evidentirane u 2012. godini, a što nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Naglašavamo da je ova vrsta izdataka za prosinac 2012. godine evidentirana u 2013. godini. Ovakvim načinom evidentiranja narušena su načela točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnog iskazivanja poslovnih događaja što nije sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH (Točka 3.9. Izvješća),

11. Ne možemo potvrditi pravilnost knjigovodstvenog evidentiranja dugoročnih kredita u iznosu od 1.606.446 KM jer su evidentirani na poziciji kratkoročnih kredita, što je u suprotnosti sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama FBiH (Točka 3.9 Izvješća),
12. Općina nije rezervirala niti evidentirala obvezu po sudskoj presudi Vrhovnog suda po kojoj je obvezna isplatiti iznos od 1.782.000 KM sa zakonskom zateznom kamatom do isplate tužitelju „KOMPAS“ d.d. Međugorje zbog neovlaštenog korištenja „Kampa Međugorje“ kao i stjecanje koristi od istog, čime su povrijeđena ustavna prava tužitelja na imovinu. Navodimo da su za ove namjene Proračunom za 2012. godinu planirana sredstva u iznosu od 315.000 KM, dok su Rebalansom smanjena na 40.000 KM koliko su i realizirana (Točka 3.10 Izvješća).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na financijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, financijska izvješća Općine Čitluk ne prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca 2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenje Proračuna Općine Čitluk za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Financijsko poslovanje Općine Čitluk tijekom 2012. godine, zbog napomena u točkama od 1 - 12 prethodnog pasusa, nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo: 23.07.2013. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. Oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.

S A D R Ž A J

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	2
2.1	Rezime	2
3.	NALAZI I PREPORUKE	4
3.1	Prethodno iskustvo sa klijentom.....	4
3.2	Sustav internih kontrola	4
3.3	Proračun Općine za 2012. godinu	6
3.4	Prihodi Općine.....	8
3.5	Rashodi i izdaci	10
3.5.1	Bruto plaće i naknade zaposlenih	11
3.5.2	Izdaci za materijal i usluge.....	11
3.5.3	Tekući grantovi.....	12
3.6	Kapitalni grantovi.....	15
3.7	Javne nabavke.....	15
3.8	Stalna sredstva	16
3.9	Kratkoročne obveze	17
3.10	Sudski sporovi	17
	PRILOG BR. 1	1
	PRILOG BR. 2	3

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
OPĆINE ČITLUK
za 2012. godinu

1. UVOD

Općina Čitluk (u daljem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave uspostavljena zakonom, sa nadležnostima utvrđenim Ustavom Federacije BiH, Ustavom Hercegovačko neretvanske županije/kantona, Zakonom o načelima lokalne samouprave u Federaciji BiH i Statutom Općine Čitluk. Općina ima svojstvo pravne osobe i samostalna je u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga, sukladno Ustavu, Zakonu i Statutu Općine i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela.

Općina Čitluk obavlja poslove kojima se izravno ostvaruju potrebe građana i to naročito poslove koji se odnose na: osiguranje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, donošenje proračuna Općine, donošenje programa i planova razvitka Općine i stvaranje uvjeta za gospodarski razvitak i upošljavanje, utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline, donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje, utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje, utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknade za korištenje javnih dobara, utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem, utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine, utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih na temelju njihovog korištenja, upravljanje, financiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodoopskrba, odvođenje i prerada otpadnih voda, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, održavanje javne čistoće, održavanje lokalnih grobalja, lokalni putovi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta, parkovi), organiziranje i unapređenje lokalnog javnog prijevoza, osnivanje, upravljanje, unapređenje i financiranje institucija i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva iz oblasti kulture i športa, organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa, donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i pristojbama iz mjerodavnosti Općine, obavljanje poslova iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama, uspostavljanje ustrojstva mjesne samouprave, osiguranje uređenja naselja, kvaliteta stanovanja i komunalnih objekata, poduzimanje mjera za osiguranje javnog reda i mira, organiziranje i unapređenje lokalnog javnog prijevoza, provođenje socijalne politike i uspostavljanje službe socijalne skrbi i druge poslove utvrđene Zakonom o načelima lokalne samouprave, kao i poslove prenesene zakonom iz djelokruga županija/kantona i Federacije.

Prema Statutu, Općinsko vijeće je predstavničko tijelo Općine i tijelo lokalne samouprave izabrano na temelju općeg biračkog prava na izravnim izborima tajnim glasovanjem na način određen zakonom. Općinsko vijeće donosi opće i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Općine te obavlja druge poslove sukladno Ustavu, Zakonu i Statutu Općine. Općinsko vijeće ima 25 vijećnika, čiji mandat traje 4 godine, a funkciju vlasti obavlja sukladno Ustavu, Zakonu i Statutu Općine.

Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti Općine, čije nadležnosti su propisane Zakonom i Statutom Općine. Općinski načelnik, bira se izravno na način i po postupku utvrđenim zakonom. Općinski načelnik obavlja dužnost za vrijeme mandata na koji je izabran.

U cilju obavljanja poslova i zadatka iz svoje nadležnosti, sukladno Odluci o utemeljenju općinskih službi za upravu Općine i Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog općinskog tijela uprave i stručnih službi Općine Čitluk, utemeljeno je 6 (šest) službi za upravu i to: Općinska služba za gospodarstvo, Općinska služba za financije, Općinska služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša, Općinska služba za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje i Općinska služba za civilnu zaštitu.

Prema navedenom Pravilniku, za obavljanje poslova iz nadležnosti Jedinstvenog tijela uprave utvrđeno je ukupno 87 izvršitelja, a na dan 31.12.2012. godine, u općinskoj administraciji, bilo je uposleno 88 djelatnika.

Sjedište Općine je u Čitluku u ulici Kralja Tomislava br. 87.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Općine Čitluk za 2012. godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvješća je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvješćima koji su predmet revizije, tj. da li finansijska izvješća, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Općine Čitluk na dan 31.12.2012. godine, izvršenje Proračuna Općine za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijska izvješća sačinjena sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije, u srpnju 2013. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem temeljem uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2.1 Rezime

Izvršenom revizijom poslovanja Općine Čitluk za 2012. godinu konstatirali smo određeni broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Donijeti Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika Općine sukladno zakonskim propisima koji reguliraju ovu oblast, te utvrditi koeficijente i osnovicu za obračun plaća sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH,

Donijeti Pravilnik o internim kontrolama - internim kontrolnim postupcima sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, te donijeti sve pisane procedure za uspostavu i jačanje interne kontrole, kako bi se uskladilo poslovanje sa zakonskim propisima, te ujedno smanjili rizici od namjernih i nenamjernih grešaka,

Sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, uspostaviti funkciju interne revizije, te sistematizirati i popuniti radno mjesto internog revizora, kako bi se osiguralo u potpunosti djelovanje interne revizije sukladno navedenom Zakonu,

Osigurati evidentiranje potraživanja, obveza i zaliha materijala sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH,

Potrebno je da se osigura izrada Plana nabave stalnih sredstava koji mora biti usuglašen sa prijedlogom finansijskog plana sukladno Zakonu o proračunima u FBiH,

Nadležna općinska služba treba da osigura da se uz godišnja finansijska izvješća sačinjava i dostavlja narativno izvješće sukladno članku 74. Zakona o proračunima u FBiH i člancima 33. do 41. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH,

U suradnji sa nadležnim u Hercegovačko neretvanskoj Županiji/Kantonu, poduzeti aktivnosti na usmjeravanju prihoda na depozitni račun Općine, temeljem naknade za uporabu cesta za vozila pravnih i fizičkih osoba, sukladno Zakonu o pripadnosti javnih prihoda Hercegovačko neretvanske županije/kantona,

Potrebno je da se osigura u potpunosti izdvajanje sredstava temeljem naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište, naknade za uređenje i korištenje građevnog zemljišta i naknade temeljem prirodne pogodnosti (rente) na poseban namjenski račun, kao i trošenje sredstava sa navedenog računa sukladno Zakonu o građevinskom zemljištu FBiH i Uputama o otvaranju posebnih namjenskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun za namjenska sredstva,

Potrebno je da Općinsko vijeće donese propis kojim će se regulirati visina naknade za zakup zemljišta i poslovnih prostora, na temelju kojeg će se zaključivati ugovori o zakupu istih, vodeći računa da se isti zaključuju za fiskalnu godinu,

Osigurati pravilno knjigovodstveno evidentiranje zakupa poslovnih prostora na poziciji potraživanja na temelju ispostavljenih faktura, kao i praćenje naplate zakupa i poduzimanja zakonskih mjera protiv zakupaca koji ne plaćaju zakupninu u ugovorenom roku,

Osigurati pravilno knjigovodstveno evidentiranje neutrošenih namjenskih sredstava na kraju godine za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća na poziciji vremenskih razgraničenja sukladno Uputama o otvaranju posebnih namjenskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun za namjenska sredstva i federalnim Računovodstvenim politikama,

Primljene grantove od ostalih razina vlasti klasificirati i knjižiti u okviru odgovarajuće klase, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u Federaciji BiH,

Potrebno je da Općina donese interni akt kojim će regulirati pravo, obračun i isplatu naknade za prijevoz sa posla i na posao, te da se za svakog državnog službenika i namještenika donese Rješenje o pravu na naknadu troškova prijevoza na temelju pismenog zahtjeva sa podacima o adresi stanovanja i dokaza da svakodnevno koristi prijevoz do posla,

Osigurati dosljednu primjenu Zakona o proračunima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene Proračunom Općine u njegovom posebnom dijelu,

U cilju racionalnog i transparentnog upravljanja javnim prihodima, donijeti pravila i kriterije raspodjele tekućih grantova neprofitnim organizacijama, te vršiti redovnu kontrolu utrošku grantova od strane korisnika i pratiti rad i korištenje grantova od strane javnih ustanova, te sukladno navedenom, osigurati raspisivanje Javnih natječaja za izbor projekata i programa udruga građana koji će se financirati iz Proračuna Općine,

Sve preuzete obaveze knjigovodstveno evidentirati sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH,

Preispitati opravdanost izdvajanja sredstava za bruto plaće uposlenih u poduzeću „Broting“ d.o.o. sa pozicija subvencija javnim poduzećima JP „Broting“, imajući u vidu izvore sredstava iz kojih se financira navedeno poduzeće,

Potrebno je da se provede procedura javnih nabava za pružanje usluga prijevoza učenika, te da se zaključi ugovor sa najpovoljnijim ponudžaćima, kako bi ispostavljanje i plaćanje faktura bilo na temelju validne dokumentacije,

Kapitalna ulaganja u objekte lokalne komunalne infrastrukture, koja su dana Općini na upravljanje, financiranje i unapređenje, sukladno Zakonu onačelima lokalne samouprave, knjigovodstveno evidentirati na poziciji stalnih sredstava,

Potrebno je da se dosljedno postupa sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, u dijelu provođenja zakonske procedure procjenjivanja vrijednosti nabava roba, usluga i ustupanja radova, provođenja pregovaračkog postupka javne nabave, kao i obveza provođenja postupka za sve nabave koje imaju vrijednost veću od iznosa predviđenog za izravni postupak,

Poduzeti aktivnosti na utvrđivanju vrijednosti imovine koja je u vlasništvu Općine ili ima pravo raspolaganja nad istom, te na osnovu vjerodostojne dokumentacije izvršiti procjenu fer vrijednosti iste kako bi imovina bila istinito i fer iskazana u poslovnim knjigama. Sukladno odredbama Zakona o zemljišnim knjigama Federacije BiH, ažurirati i na propisani način uknjižiti svu nepokretnu imovinu Općine,

Donijeti Pravilnik o popisu imovine i obveza Općine, te osigurati vršenje popisa imovine i obveza i izradu Izvješća o popisu imovine i obveza Općine na dan 31.12. koji će sadržavati sve vrijednosne i naturalne pokazatelje imovine i obveza Općine, iz kojih će se nedvosmisleno moći zaključiti da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH,

Sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH vršiti pravilno knjigovodstveno evidentiranje obveza temeljem odobrenih dugoročnih kredita, kako bi obveze bile istinito i fer iskazane u financijskim izvješćima,

Troškove i obveze priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu stvaranja istih, u periodu na koji se isti odnose, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, a ukoliko u momentu priznavanja ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava evidentiranje vršiti na poziciji razgraničenja,

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršnom postupku planirati potrebna sredstva za izmirenje obveza po pravosnažnim sudskim presudama,

Iznose po pravosnažnim presudama knjigovodstveno evidentirati na pozicijama obveza i razgraničenih rashoda sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

3. NALAZI I PREPORUKE

3.1 Prethodno iskustvo sa klijentom

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH po drugi put provodi reviziju finansijskih izvješća Općine Čitluk. U prethodnoj, reviziji za 2000. godinu, revizorski tim se suzdržao od davanja mišljenja, a kvalifikacije su date po više osnova.

U postupku predmetne revizije uvjerali smo se da preporuke koje se odnose na dane kvalifikacije, ali i ostale preporuke nisu u potpunosti implementirane. Ovo se prije svega odnosi na:

- Uspostavljanje skupa postupaka od strane menadžmenta kojih će se pridržavati svi uposleni u svrhu postizanja ciljeva na području efikasnog poslovanja, pouzdanog finansijskog izvještavanja i usklađenosti sa primjenjivim zakonima i propisima,
- Usvajanje Računovodstvenih politika i uvođenje takvih kontrolnih postupaka, kojima se osigurava nadzor nad imovinom i poslovnim knjigama,
- Donošenje Pravilnika o plaćama službenika i namještenika sukladno zakonskim propisima,
- Utvrđivanje vrijednost zemljišta i poslovnih prostora u vlasništvu Općine i njihovo uknjižavanje u poslovne knjige Općine,
- Evidentiranje kratkoročnih potraživanja, zaliha materijala i obveza, sukladno Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH,
- Utvrđivanje kriterija, uvjeta i načina dodjele finansijskih sredstava iz proračuna Općine za pojedine vrste grantova i primjenjivanje istih u budućem radu,
- Ostvarivanje neporeznih prihoda sukladno važećim propisima, kao i donošenje propisa koji reguliraju kriterije za ostvarivanje neporeznih prihoda, a tamo gdje je propisano primjenjivanje javnog oglašavanja i natječaja za dodjelu,
- Dosljedno poštivanje Zakona o proračunima u FBiH u dijelu trošenja sredstava samo za namjene utvrđene proračunom i do visine utvrđene u njegovom Posebnom djelu.

3.2 Sustav internih kontrola

Izvršena je procjena funkcioniranja sustava internih kontrola u Općini Čitluk, kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole, osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonskim propisima, točnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i ekonomično i efikasno trošenje javnih sredstava. Odgovornost na uspostavi sustava internih kontrola je na menadžmentu Općine Čitluk, a osnova za uspostavu **kontrolnog okruženja** je adekvatna organizacijska struktura i kvalitetni interni akti.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog općinskog tijela uprave i stručnih službi Općine Čitluk, koji je polazni akt i sastavni dio sustava internih kontrola, uređena je unutarnja organizacija i djelokrug Jedinstvenog općinskog organa uprave općine Čitluk, vrsta organizacijskih jedinica i njihova nadležnost, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje jedinstvenim tijelom uprave, službama za upravu, stručnim službama i ustrojbenim jedinicama, Savjet načelnika i radna tijela, suradnja u obavljanju poslova i zadataka, programiranje i planiranje rada, način ostvarivanja prava i dužnosti iz radnih odnosa i disciplinska odgovornost, vježbenici, državni službenici sa posebnim ovlaštenjem, ostvarenje javnosti rada, kontinuirano praćenje primjene pravilnika, te prijelazne i završne odredbe. Sistematizacija radnih mjesta predviđa ukupno

87 izvršitelja od čega 8 rukovodećih državnih službenika - pomoćnika načelnika, 32 državna službenika i 47 namještenika. Sistematizacija radnih mjesta sadrži djelokrug rada ustrojbenih jedinica, unutarnje ustrojstvo ustrojbenih jedinica, radna mjesta sa opisom poslova i zadataka, uvjete za obavljanje poslova, vrstu djelatnosti, grupu poslova, složenost i broj izvršitelja.

Navedenim Pravilnikom nije sistematizirano radno mjesto internog revizora, iako je Zakonom o internoj reviziji regulirano da, općine koje ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinica interne revizije imat će najmanje jednog internog revizora. Zakonom o proračunima u FBiH, također je regulirana obveza proračunskih korisnika da organiziraju internu reviziju.

Zakonom o proračunima u FBiH, proračunski korisnici su obvezni urediti sustav interne kontrole te donijeti Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, koji bi regulirao postupanje po osnovnim procesima poslovanja kako bi se definirani ciljevi poslovanja ostvarili na najefikasniji i najekonomičniji način. **Općina nije donijela navedeni Pravilnik**, kojim bi se također definirali postupci, koji podrazumijevaju obvezu reguliranja upravljačkih i administrativnih kontrolnih postupaka, računovodstvenih internih kontrolnih postupaka i postupaka procjene rizika (visok, srednji i nizak, te analogno tome mjere, koje bi trebalo poduzeti u cilju otklanjanja utvrđenih rizika i sprečavanja neželjenih dešavanja), informiranja, komuniciranja i nadgledanja radi osiguranja ciljeva Općine i osiguranja uvjerenja da je interna kontrola uspostavljena u Općini da podržava metodičan, ekonomičan, djelotvoran i uspješan rad, štiti sredstva od gubitaka uzrokovanim rasipanjem, zlouporabom, pogrešnim rukovođenjem, greškama, prevaram i ostalim neregularnostima, da omogućava pouzdane i blagovremene informacije koje se koriste pri izvještavanju, podršci i donošenju odluka. Odlukom o izvršenju proračuna Općine za 2012. godinu, utvrđena je obveza da svi proračunski korisnici u roku od 30 dana od usvajanja Odluke, donesu Pravilnik o internim kontrolama, pa je i Općina imala obvezu donijeti isti u predviđenom roku.

Uvidom u dokumentaciju, konstatirano je da Općina, osim procedura koje se odnose na korištenje mobilnih telefona i službenih automobila, nije propisala pisane procedure, koje bi trebale regulirati pojedine procese poslovanja, a koje su sastavni dio sustava internih kontrola. **Posebno ističemo da Općina nije donijela opće akte o radnim odnosima i plaćama djelatnika što je bila u obvezi sukladno zakonskim propisima i Statutu Općine.** Iako je Statutom propisano da Općinsko vijeće utvrđuje koeficijente za obračun plaća uposlenih, isti nisu utvrđeni, niti nam je prezentiran interni akt na temelju kojeg su određeni koeficijenti za obračun plaća. Napominjemo da je u prethodnom Izvješću za 2000. godinu, konstatirano da Općina nije donijela navedene opće akte i data je preporuka da se odmah pristupi izradi i usvajanju općih akata čija obveza proizilazi iz Zakona i Statuta Općine, ali do danas ta preporuka nije ispoštovana, niti su akti doneseni. Uvidom u rješenja o postavljenju uposlenika na određena radna mjesta, konstatirano je da je u istim navedeno da uposlenik ima pravo na plaću koja odgovara radnom mjestu sukladno Pravilniku o plaćama i naknadama, iako Pravilnik ne postoji. Za određene uposlenike rješenja datiraju iz 1984. godine, a za iste nisu donesena nova. U određenim rješenjima utvrđena je mjesečna plaća uposlenika sa koeficijentom složenosti i osnovicom za obračun plaće, iako koeficijenti i osnovica za obračun plaće nisu utvrđeni od strane Općinskog vijeća. Naknade uposlenih za topli obrok i regres su isplaćene u visini propisanoj odlukama Općinskog načelnika koje su donesene temeljem federalne Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće i Statuta Općine. Zbog navedenog ne možemo potvrditi plaće i naknade uposlenih u 2012. godini, jer se obračuni i isplate istih vrše bez prethodno donesenih internih akata, što je bila obveza sukladno zakonskim propisima i Statutu.

Također nalažavamo da Općina nema Računovodstvene politike, kojim bi, između ostalog, regulirala knjigovodstveno evidentiranje sredstava, izvora sredstava, obračun amortizacije i vođenje pomoćnih knjiga imovine, rashoda i izdataka, prihoda i primitaka, potraživanja, zaliha i obveza. Uvidom u dokumentaciju nismo se uvjerali da se pravilno knjigovodstveno evidentiraju obveze sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, jer se ne evidentiraju u periodu kad je obveza za plaćanje nastala (obveze iz 2011. godine za plaće i naknade uposlenih, vijećnički paušal, subvencije javnim poduzećima, dotacije Centru za socijalni rad). Također je konstatirano da se potraživanja uopšte ne evidentiraju iako je evidentno da se u određenim slučajevima ispostavljaju fakture (zakup zemljišta i poslovnih prostora). Knjigovodstveno se ne evidentiraju zalihe materijala i roba sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Također je konstatirano da se nepravilno knjigovodstveno evidentiraju dugoročni krediti, jer se ne evidentira ukupan dug na poziciji dugoročnih kredita, već se samo

evidentiraju dospjele kratkoročne obveze po navedenim kreditima. **Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su bilansne pozicije obveza i potraživanja iskazane istinito i fer u financijskim izvješćima.**

Na temelju navedenog, konstatirano je da u Općini nije uspostavljeno povoljno kontrolno okruženje, koje je pretpostavka uspješnog funkcioniranja sustava internih kontrola, jer menadžment nije uspostavio adekvatne kontrolne postupke.

Pored navedenog utvrdili smo da u svim slučajevima ne funkcionira sustav internih kontrola, što je imalo za posljedicu određene propuste u provođenju kontrolnih aktivnosti, koje se odnose na: obvezu donošenja Pravilnika o plaćama i naknadama, Pravilnika o internoj kontroli i drugih pisanih procedura u cilju jačanja sustava internih kontrola, kao i sistematiziranje i popunu navedenog radnog mjesta sukladno Zakonu o internoj reviziji (točka 3.1.); dostavljanja narativnog izvješća uz godišnja financijska izvješća sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH (točka 3.2.); poduzimanje aktivnosti na usmjeravanju prihoda od naknada za upotrebu cesta za vozila pravnih i fizičkih osoba, te knjigovodstvenog evidentiranja istih; otvaranje namjenskog računa za prikupljanje prihoda od naknada za dodijeljeno građevno zemljište, korištenje i uređenje građevnog zemljišta i rente i trošenje sredstava sukladno Uputama o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa načinu planiranja prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih, knjigovodstveno evidentiranje kapitalnih primitaka na tekućim potporama (točka 3.3); iskazivanje prekoračenja plana na pojedini stavkama izdataka za materijal i usluge suprotno Zakonu o proračunima u FBiH (točka 3.4.2. i 3.4.3.), usklađivanje koeficijenata za obračun plaća državnih službenika i namještenika Općine sa zakonskim propisima (točka 3.4.1.), izdvajanje sredstava tekućih grantova udrugama građana (točka 3.4.3.), procjenu vrijednosti ugovora na početku postupka javnih nabava roba i usluga (točka 3.5.), popis imovine i obveza sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točka 3.6).

Donijeti Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika Općine sukladno zakonskim propisima koji reguliraju ovu oblast, te utvrditi koeficijente i osnovicu za obračun plaća sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH,

Donijeti Pravilnik o internim kontrolama - internim kontrolnim postupcima sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, te donijeti sve pisane procedure za uspostavu i jačanje interne kontrole, kako bi se uskladilo poslovanje sa zakonskim propisima, te ujedno smanjili rizici od namjernih i nenamjernih grešaka,

Sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, uspostaviti funkciju interne revizije, te sistematizirati i popuniti radno mjesto internog revizora, kako bi se osiguralo u potpunosti djelovanje interne revizije sukladno navedenom Zakonu,

Osigurati evidentiranje potraživanja, obveza i zaliha materijala sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

3.3 Proračun Općine za 2012. godinu

Proračun Općine i Odluku o izvršenju proračuna za 2012. godinu, Općinsko vijeće je usvojilo 22.11.2011. godine. Proračunom Općine, planirani su ujednačeni prihodi i primici i rashodi i izdaci u iznosu od 6.705.000 KM. Iz prezentirane dokumentacije, vezane za izradu Proračuna, konstatirano je da nije sačinjen Operativni proračunski kalendar kojim bi bili utvrđeni rokovi izrade i dostavljanja Proračuna Općine za 2012. godinu Općinskom vijeću sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Uvidom u Dokument okvirnog proračuna (DOP) konstatirano je da Općina sačinjava isti u zakonskom roku, sukladno instrukcijama Ministarstva financija HNŽ/K i dostavlja navedenom Ministarstvu, ali se isti ne usvaja od strane nadležnih organa Općine.

Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine za 2012. godinu, regulirano je da se izdvajanja za kapitalne izdatke vrše po zaključku Općinskog načelnika prema programu utvrđenih investicija u Proračunu, vodeći računa o prioritetima projekata, te dinamici priliva sredstava za njihovo funkcioniranje. **U toku revizije nije nam prezentiran navedeni Program, a prema izjavi odgovorne osobe isti nije ni sačinjen, iako je bila obveza sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i navedenoj Odluci, a također nam nije prezentiran**

Plan nabave stalnih sredstava, koji mora biti usuglašen sa prijedlogom financijskog plana sukladno navedenom Zakonu.

Proračunom Općine, planirani su rashodi za neisplaćene plaće iz prošle godine u iznosu od 260.000 KM, što ukazuju da nisu stvorene obveze i ukalkulisani rashodi za plaće uposlenih u Općini za 2011. godinu, a što je bila obveza sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Dana 21.12.2012. godine Općinsko vijeće je donijelo Odluku o usvajanju Plana Rebalansa Proračuna općine Čitluk za period 01.01. – 31.12.2012. godine, kojom su planirani ujednačeni prihodi i primici, rashodi i izdaci u iznosu od 7.800.000 KM, što je za 1.095.000 KM više od prvobitnog plana prihoda i primitaka, rashoda i izdataka (ili za 16,33%).

Osnova za izradu Rebalansa proračuna za 2012. godinu bila je izvršenje proračuna za devet mjeseci 2012. godine. Iako u tom periodu nije bilo prekoračenja na poziciji rashoda i izdataka, ne možemo potvrditi da nije bilo prekoračenja do usvajanja Rebalansa, imajući u vidu da je Plan Rebalansa usvojen 21.12.2012. godine.

Sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, Općina dostavlja periodična izvješća Ministarstvu financija HNŽ/K. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da Općina uz godišnje izvješće nije dostavila tekstualno izvješće u kojem je trebala obrazložiti izvršenje proračuna sa posebnim osvrtom na odstupanja ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji, kojim su obuhvaćena stanja imovine i obveza i izvora vlasništva, sukladno članku 74. Zakona o proračunima u FBiH i člancima 33. do 41. Pravilnika o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

U Izvješću o izvršenju proračuna Općine za 2012. godinu, kojeg je usvojilo Općinsko vijeće (Odlukom od 26.03.2013. godine), iskazani su ostvareni prihodi i primici u iznosu od 7.779.098 KM koji su za 20.902 KM manji u odnosu na plan, rashodi i izdaci u iznosu od 7.094.287 KM koji su u odnosu na plan manji za 405.713 KM (ili za 5,40%) i ostvareni višak prihoda nad rashodima u iznosu od 684.211 KM, što sa ostvarenim viškom rashoda nad приходima iz ranijih godina čini kumulirani višak rashoda nad приходima u iznosu od 2.051.325 KM. **Uvidom u navedeno Izvješće konstatirano je ukupno prekoračenje pojedinačno planiranih pozicija u iznosu od 216.990 KM. Najznačajnija prekoračenja odnose se na slijedeće pozicije: bruto plaće i naknade (planirano 1.338.000 KM, izvršeno 1.445.402 KM, prekoračenje za 6,7%), doprinosi poslodavca (planirano 140.000 KM, izvršeno 151.744 KM, prekoračenje za 8,4%), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (planirano 55.000 KM, izvršeno 6.662 KM, prekoračenje za 12,1%), izdaci za tekuće održavanje (planirano 130.000, izvršeno 138.088 KM, prekoračenje za 6,2%), tekući grantovi drugim nivoima vlasti (planirano 22.000 KM, izvršeno 27.869, prekoračenje za 26,7%), tekući grantovi pojedincima (planirano 255.500 KM, izvršeno 259.788 KM, prekoračenje za 1,7%), subvencije javnim poduzećima (320.200 KM, izvršeno 355.134 KM, prekoračenje za 10,9%), subvencije privatnim poduzećima (planirano 85.000 KM, izvršeno 90.393 KM, prekoračenje za 6,3%) i kapitalni grantovi organizacijama (planirano 112.000 KM, izvršeno 121.600 KM, prekoračenje za 8,6%), a što je u suprotnosti sa člankom 31. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je propisano da proračunskim korisnicima nije dozvoljeno stvaranje obveza, odnosno rashoda ili opterećenja proračunskih pozicija, ako ti rashodi ili opterećenja proračunskih pozicija nisu odobreni u okviru iznosa alociranog za tog proračunskog korisnika. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je izvršeno adekvatno praćenje izvršenja Proračuna Općine i da su se sredstva koristila do visine Proračunom odobrenih sredstava za te namjene jer je Općina sa 31.12.2012. godine**

Potrebno je da se osigura izrada Plana nabave stalnih sredstava koji mora biti usuglašen sa prijedlogom financijskog plana sukladno Zakonu o proračunima u FBiH,

Nadležna općinska služba treba da osigura da se uz godišnja financijska izvješća sačinjava i dostavlja narativno izvješće sukladno članku 74. Zakona o proračunima u FBiH i člancima 33.do 41. Pravilnika o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

3.4 Prihodi Općine

Ukupno ostvareni prihodi Općine za 2012. godinu iskazani su u iznosu od 7.779.098 KM i u odnosu na plan manji su za 20.902 KM. U strukturi prihoda na prihode od poreza se odnosi 2.706.732 KM, koji su u odnosu na plan više ostvareni za 49.732 KM (ili za 1,90%), neporezne prihode 3.770.143 KM, koji su u odnosu na plan više ostvareni za 24.142 KM (ili za 2,34%) i primljeni grantovi i donacije u iznosu od 1.302.224 KM, koji su u odnosu na plan manje ostvareni za 94.776 KM (ili za 1,20%).

Prihodi Općine uplaćuju se na depozitni račun otvoren kod Unicredit banke, koji se svakodnevno prazne na transakcijske račune za redovno poslovanje Općine, kao i na namjenske račune otvorene kod poslovnih banaka (izdvojena sredstva za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, kao i namjenskih računa preko kojih se realiziraju projekti za čiju realizaciju je bio uvjet otvaranje namjenskog računa). Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da **Općina nije otvorila namjenski račun za prikupljanje sredstava temeljem naknada za dodijeljeno neizgrađeno građevno zemljište, za uređenje i korištenje građevnog zemljišta, te naknada za prirodnu pogodnost (rentu), koja se koriste za troškove naknade ranijim vlasnicima, troškove uređenja zemljišta i troškove izrade prostorno-planske dokumentacije, sukladno Zakonu o građevinskom zemljištu FBiH i Uputama o otvaranju posebnih namjenskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun za namjenska sredstva. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da se ostvareni prihodi temeljem navedenih naknada koriste za namjene propisane Zakonom.**

Prihodi, ostvareni temeljem naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, nisu pravilno iskazani, jer je dio prihoda za neutrošena namjenska sredstva u iznosu od 61.450 KM sa 31.12.2012. godine, trebalo iskazati na poziciji vremenskih razgraničenja sukladno Uputama o otvaranju posebnih namjenskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun za namjenska sredstva i federalnim Računovodstvenim politikama.

Općina nije internim aktom regulirala način obračuna, naplate i kontrole naplate javnih prihoda, kako bi se osiguralo efikasno izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Uvidom u dokumentaciju, također je konstatirano da **Općina ne stvara potraživanja temeljem neporeznih prihoda, čime je otežano praćenje naplate prihoda.**

Prihodi od poreza – U strukturi prihoda, porezni prihodi (2.706.732 KM) učestvuju sa 34,79% ukupno ostvarenih prihoda Općine za 2012. godinu. Strukturu prihoda od poreza najvećim dijelom čine prihodi od neizravnih poreza 1.417.634 KM, prihodi od poreza na dohodak 592.305 KM i prihodi od poreza na imovinu 661.931 KM. Navedene prihode Općina ostvaruje sukladno federalnom i županijskom Zakonu o pripadnosti javnih prihoda.

Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da se prihodi iskazani u Pregledu raspodjele javnih prihoda na korisnike (obrazac B2) za period 01.01.-31.12.2012. godine, kojeg Općini dostavlja Ministarstvo financija HNŽ/K, ne slažu sa iskazanim prihodima u knjigovodstvenoj evidenciji Općine za 153.662 KM, odnosno više su iskazani B2 obrascu za navedeni iznos, što za posljedicu ima nemogućnost potvrđivanja iskazanih prihoda. Neslaganje je iskazano na prihodima temeljem naknade za uporabu cesta za vozila pravnih osoba (53.942 KM) i naknade za uporabu cesta za vozila fizičkih osoba (99.720 KM). Uvidom u dokumentaciju, konstatirano je da se u knjigovodstvenim evidencijama ne evidentiraju naknade za uporabu cesta za vozila pravnih i fizičkih osoba jer se, prema izjavi odgovorne osobe, sredstva direktno uplaćuju na račun poduzeća „Broting“ d.o.o. Čitluk koje je Odlukom Općinskog vijeća od 27.02.2002. godine ovlašteno kao mjerodavno poduzeće odgovorno za održavanje lokalnih cesta na području općine Čitluk. Navedenom Odlukom je regulirano da se namjenska sredstva za održavanje cesta doznačavaju na račun poduzeća, a poduzeće je ovlašteno da može raspisati natječaj za održavanje lokalnih cesta na području općine Čitluk i izabrati najpovoljnijeg izvođača, te s njim zaključiti ugovor o održavanju. Temeljem Zakona o pripadnosti javnih prihoda HNŽ/K, propisano je da prihodi koji u 42% iznosu pripadaju općini HNŽ raspoređuju se u postotku od 7,66% općini Čitluk, a isti se odnose na naknade za uporabu cesta za vozila pravnih i fizičkih osoba, prihode od neizravnih poreza koji pripadaju Direkciji cesta i prihode od neizravnih poreza za putove iz ranijih godina. Obzirom da je nakon donošenja Odluke Općinskog vijeća iz 2002. godine, došlo do izmjene zakonskih propisa koji reguliraju ovu oblast (Zakon o uplatama na

jedinstveni račun i raspodjeli prihoda, Zakon o pripadnosti javnih prihoda FBiH, Pravilnik o uplati javnih prihoda proračuna i izvanproračunskih fondova na teritoriji FBiH), Odluku je trebalo uskladiti sa navedenim zakonskim propisima. **Sukladno navedenom smatramo da je Općina bila u obvezi osigurati naplatu i knjigovodstveno evidentiranje prihoda od naknada za uporabu cesta za vozila pravnih i fizičkih osoba, jer predstavljaju prihod Općine, te iste prazniti na poseban namjenski račun sa kojeg će trošiti sredstva za održavanje cesta, kako je regulirano važećim zakonskim propisima. Zbog navednog Općini su uskraćeni prihodi u iznosu od 154.843 KM**

Neporezni prihodi – Neporezni prihodi (3.770.142 KM) čine 48,47% ukupno ostvarenih prihoda za 2012. godinu. Strukturu neporeznih prihoda čine prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine u iznosu od 950.239 KM i prihodi od naknada i taksi i prihoda od pružanja javnih usluga u iznosu od 2.817.053 KM.

Prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine čine prihodi od zakupa poslovnog prostora 100.815 KM i prihodi za dodijeljeno građevno zemljište 849.296 KM.

Prihode od naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga najvećim dijelom čine administrativne pristojbe 249.081 KM, komunalne naknade i pristojbe 431.474 KM, naknade za uređenje građevnog zemljišta 1.384.999 KM, naknade za prirodnu pogodnost (renta) 295.249 KM, ostale naknade po općinskim propisima (ekološka pristojba) 265.059 KM, posebna naknada za zaštitu od prirodnih nepogoda 97.254 KM, te ostale neplanirane uplate prihoda 58.241 KM.

Prihodi od zakupa poslovnog prostora (100.815 KM) se ostvaruju temeljem Ugovora o zakupu poslovnih prostora i zakupu zemljišta. U toku revizije nije nam prezentiran interni akt Općinskog vijeća o visini naknade za zakup zemljišta i poslovnih prostora, na temelju kojeg se zaključuju ugovori o zakupu, a prema izjavi odgovorne osobe propis nije ni donesen, **zbog čega ne možemo potvrditi na temelju kojeg akta je određena visina zakupnine iskazana u ugovorima o zakupu.** Ugovori o zakupu, koji se zaključuju na period od godinu dana, ne zaključuju se za fiskalnu godinu, već se vežu za period kad je prethodni ugovor istekao. **Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju, konstatirano je da se ne stvaraju potraživanja temeljem zaključenih ugovora o zakupu, iako se ispostavljaju fakture zakupcima, a što je u suprotnosti sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Zbog ne evidentiranja potraživanja nije osigurano praćenje naplate zakupa, niti poduzimanje zakonskih mjera protiv zakupaca koji ne plaćaju zakupninu u ugovorenom roku.**

Prihodi od prodaje zemljišta iskazani su u iznosu od 848.876 KM i ostvaruju se sukladno Odluci Općinskog vijeća o uvjetima i načinu dodjele građevnog zemljišta društvenog vlasništva u svrhu gradnje objekata trajnog karaktera. Navedenom Odlukom određeni su uvjeti i način dodjele na korištenje građevnog zemljišta, radi izgradnje trajnih objekata i određuju uvjeti za određivanje naknade za dodijeljeno građevno zemljište. Sukladno Zakonu o građevno zemljištu, građevno zemljište Općina može dodjeljivati na korištenje radi građenja objekata trajnog karaktera, samo ukoliko je pravo raspolaganja na zemljištu upisano u korist Općine. Prema Odluci, Općina je u obvezi da provede Javni natječaj za dodjelu na korištenje neizgrađenog građevnog zemljišta. Uvidom u dokumentaciju, konstatirano je da je Općina provodila Javne natječaje putem kojih se vršila dodjela zemljišta. **Također je konstatirano da se ne stvaraju potraživanja temeljem naknada za dodijeljeno zemljište, niti se sredstva uplaćuju na poseban namjenski račun otvoren za namjene utvrđene Zakonom o građevnom zemljištu, a što je bila obveza.**

Naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ostvarena je u iznosu od 97.254 KM i ista se ostvaruje sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da je na namjenskom računu otvorenom za prikupljanje sredstava za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća sa 31.12.2012. godine ostalo neutrošenostredstava u iznosu od 61.450 KM i odnose se na neutrošena sredstva, koja su bila iskazana na poziciji prihoda, jer Općina ne evidentira neutrošena namjenska sredstva na kraju godine na poziciji vremenskih razgraničenja kako je to propisano **Uputama o otvaranju posebnih namjenskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun za namjenska sredstva i federalnim Računovodstvenim politikama.**

Prihodi po osnovu ekološke pristojbe koji su iskazani u iznosu od 265.059 KM, ostvaruju se temeljem Odluke Općinskog vijeća iz 2012. godine o uvođenju (naplati) posebnog komunalnog doprinosa - ekološke pristojbe, kojom je definirano da su obveznici uplate doprinosa pravne i fizičke osobe, vlasnici ili korisnici objekata koji se bave pružanjem usluga smještaja i to na način da se visina doprinosa utvrđuje u iznosu od 60

KM za I-vu zonu, 40 KM za II-gu zonu i 20 KM za III-ću zonu, godišnje po ležaju. Rješenje o obvezi uplate ekološke pristojbe donosi Općinska služba za gospodarstvo, rješavajući po službenoj dužnosti. U rješenjima, izdanim u 2012. godini, navedeno je da se pristojbe plaćaju u dva dijela, prvi po ispostavljanju rješenja, a drugi do 31.12.2012. godine. Iz prezentirane dokumentacije konstatirano je da drugi dio obveze većina uplatilaca, obuhvaćenih uzorkom, nije platila do kraja godine. Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrđeno je da se ne stvaraju potraživanja temeljem navedenog, već se evidentira prihod po izvršenim uplatama.

Primljene tekuće potpore (grantovi) iskazani su 1.302.224 KM i u odnosu na plan manje su za 94.776 KM ili za 6,8%. U strukturi istih, na tekuće potpore iz inozemstva se odnosi 16.803 KM, potpore od ostalih razina vlasti 1.245.291 KM, donacije 30.599 KM i prihodi po osnovu zaostalih obveza 9.531 KM.

Primljene potpore ostalih razina vlasti se najvećim dijelom odnose na doznačena sredstva Federalnog ministarstva financija za izgradnju cesta iz prikupljenih sredstava po osnovu GSM licence 893.471 KM i doznačena sredstva od HNŽ/K za sufinansiranje sanacije potoka Lukoć i izvorišta „Bakri“ u Donjoj Blatnici (11.510 KM), jednokratna pomoć HNŽ/K za saniranje dijela šteta nastalih od olujnog nevremena (170.000 KM), sufinansiranje radova na projektu „Tlačni kanalizacioni kolektor od CP Međugorje do uređaja za pročišćavanje u Potpolju“ II dionica (150.000 KM).

Najveći dio primljenih sredstava evidentiranih na ovoj poziciji, u iznosu od 1.132.224 KM namijenjeno je za kapitalna ulaganja, pa je iste, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, trebalo knjigovodstveno evidentirati kao kapitalne primitke.

U suradnji sa nadležnim u Hercegovačko neretvanskoj Županiji/Kantonu, poduzeti aktivnosti na usmjeravanju prihoda na depozitni račun Općine, temeljem naknade za uporabu cesta za vozila pravnih i fizičkih osoba, sukladno Zakonu o pripadnosti javnih prihoda Hercegovačko neretvanske županije/kantona,

Potrebno je da se osigura u potpunosti izdvajanje sredstava temeljem naknade za dodijeljeno građevno zemljište, naknade za uređenje i korištenje građevnog zemljišta i naknade temeljem prirodne pogodnosti (rente) na poseban namjenski račun, kao i trošenje sredstava sa navedenog računa sukladno Zakonu o građevinskom zemljištu FBiH i Uputama o otvaranju posebnih namjenskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun za namjenska sredstva,

Potrebno je da Općinsko vijeće donese propis kojim će se regulirati visina naknade za zakup zemljišta i poslovnih prostora, na temelju kojeg će se zaključivati ugovori o zakupu istih, vodeći računa da se isti zaključuju za fiskalnu godinu,

Osigurati pravilno knjigovodstveno evidentiranje zakupa poslovnih prostora na poziciji potraživanja na temelju ispostavljenih faktura, kao i praćenje naplate zakupa, i poduzimanja zakonskih mjera protiv zakupaca koji ne plaćaju zakupninu u ugovorenom roku,

Osigurati pravilno knjigovodstveno evidentiranje neutrošenih namjenskih sredstava na kraju godine za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća na poziciji vremenskih razgraničenja sukladno Uputama o otvaranju posebnih namjenskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun za namjenska sredstva i federalnim Računovodstvenim politikama,

Primljene grantove od ostalih razina vlasti klasificirati i knjižiti u okviru odgovarajuće klase, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u Federaciji BiH.

3.5 Rashodi i izdaci

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci Općine za 2012. godinu, iskazani su u iznosu od 7.094. KM i u odnosu na plan manje su iskazani za 405.713 KM (ili za 2,49%). U strukturi rashoda i izdataka, na rashode se odnosi 5.199.648 KM, a na kapitalne izdatke 1.894.639 KM.

U strukturi tekućih rashoda na plaće i naknade troškova uposlenih odnosi se 2.021.422 KM, koji su u odnosu na plan više ostvareni za 126.122 KM (ili za 6,7%), doprinose poslodavca 151.744 KM,

koji su više ostvareni za 11.744 KM (ili za 8,4%), izdatke za materijal i usluge 802.028 KM, koji su manje ostvareni za 118.972 KM (ili za 12,9%), tekuće grantove 2.070.697 KM, koji su više ostvareni za 40.997 KM (ili za 2,02%) KM i kapitalne grantove 1.572.348 KM, koji su manje ostvareni za 444.652 KM (ili za 22,04%). **Ukupno prekoračenje ostvarenih pozicija u odnosu na planirane iznosi 216.990 KM, a što je u suprotnosti sa člankom 31. Zakonom o proračunima u FBiH kojim je propisano da proračunskim korisnicima nije dozvoljeno stvaranje obveza, odnosno rashoda ili opterećenja proračunskih pozicija, ako ti rashodi ili opterećenja proračunskih pozicija nisu odobreni u okviru iznosa alociranog za tog proračunskog korisnika.**

3.5.1 Bruto plaće i naknade uposlenih

Bruto plaće –Izdaci za plaće uposlenih u Općini u 2012. godini iskazani su u iznosu od 1.445.402 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 107.402 KM ili za 8,03%. Od navedenog iznosa na bruto plaće se odnosi 1.167.780 KM, a na naknade troškova uposlenih 219.128 KM. Prosječno isplaćena neto plaća uposlenih u Općini u 2012. godini iznosila je 795 KM.

Općina nema interni akt kojim bi regulirala uvjete, kriterije, način ostvarivanja i visinu plaća, naknada plaća, naknada uposlenih i drugih materijalnih prava koje pripadaju rukovodećim i ostalim državnim službenicima i namještenicima u općinskom organu uprave općine Čitluk, iako je bila u obvazi sukladno zakonskim propisima i Statut Općine. Također je konsatirano da Općinsko vijeće nije utvrdilo koeficijente državnih službenika i namještenika i stručnih službi Općine. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da se obračun plaća u 2012. godini vršio temeljem koeficijenata za obračun plaća uposlenih u Općini iz 1992. godine (propis HZHB – zaključak o utvrđivanju koeficijenta za vrijeme rata i neposredne ratne opasnosti za djelatnike koji se financiraju iz proračuna HVO Čitluk) i osnovice za obračun plaća utvrđene u iznosu od 236,11 KM sukladno Odluci br. 02-159/1-99. Zbog navedenog smatramo da se obračun i isplata plaća nije mogla vršiti bez prethodno donesenog internog akta kako je to propisano zakonskim propisima.

Općinsko vijeće donijelo je Odluku o utvrđivanju visine plaće Općinskog načelnika broj:01-06-24/4-05 d 15.03.2005.godine kojom je utvrđene koeficijent 9 za plaću.

Naknade uposlenih – Naknade troškova uposlenih iskazane su u iznosu od 567.020 KM i veće su od planiranih za 18.720 KM ili za 3,4%. U strukturi naknada na naknade za topli obrok se odnosi 310.203 KM, troškove prevoza na posao i s posla 57.890 KM, regres za godišnji odmor 40.500 KM (450 KM), otpremnine zbog odlaska u mirovinu, pomoći u slučaju smrti i pomoć u slučaju ostalih bolesti 34.646 KM

Uvidom u obračun naknada za topli obrok, konstatirano je da se obračun i isplata toplog obroka vršila na temelju Odluke načelnika iz 2009. godine kojom je regulirano da se isplata vrši mjesečno u iznosu od 15 KM po radnom danu provedenom na radu. **Smatramo da visina toplog obroka nije utvrđena sukladno zakonskim propisima, kojima je propisano da se ista mjesečno usklađuje sa iznosom prosječne plaće isplaćene u FBiH.**

Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatirano je da za isplatu naknade za prijevoz, nije donesen interni akt kojim bi se reguliralo pravo uposleni na naknadu troškova prijevoza sa posla i na posao, niti su donesena pojedinačna rješenja kojim se priznaje ovaj trošak za svakog uposlenika. Prema izjavi odogovorne priznavanje troškova prijevoza se vrši na osnovu cijene mjesečne karte od prijevoznika za pojedina mjesta iz kojih uposlenici dolaze na posao. **Zbog navedenog ne možemo potvrditi opravdanost iskazanih troškova prijevoza s posla i na posao, jer su učinjeni bez validne dokumentacije.**

Potrebno je da Općina donese interni akt kojim će regulirati pravo, obračun i isplatu naknade za prijevoz sa posla i na posao, te da se za svakog državnog službenika i namještenika donese Rješenje o pravu na naknadu troškova prijevoza na temelju pismenog zahtjeva sa podacima o adresi stanovanja i dokaza da svakodnevno koristi prijevoz do posla.

3.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge, iskazani su u iznosu od 802.028 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 118.972 KM. Iako su ukupni Izdaci za materijal i usluge manje ostvareni u odnosu na plan, na pojedinim

pozicijama su evidentna prekoračenja kao što su: izdaci za tekuće održavanje koji su više ostvareni u odnosu na plan za 8.088 KM (ili za 6, 2%), nabava materijala i sitnog inventara za 2.424 KM (ili za 3,2%), izdaci za komunikacije i komunalne usluge za 6.662 KM (ili za 12,1) i izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa za 775 KM (ili za 8,6%), **što je u suprotnosti sa člankom 31. Zakona o proračunima u FBiH kojim je regulirano trošenje sredstava do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu.**

U strukturi navedenih Izdataka, na izdatke za putne troškove se odnosi 2.367 KM, el. energiju 46.982 KM, komunalne usluge 61.662 KM, nabavu materijala 77.424 KM, usluge prijevoza i goriva 53.473 KM, tekuće održavanje 138.088 KM, osiguranje, bankarske usluge i platni promet 9.775 KM i ugovorene i druge posebne usluge 411.437 KM.

Izdaci za tekuće održavanje, izkazani u iznosu od 138.088 KM, najvećim dijelom se odnose na izdatke nastale temeljem ispostavljenih faktura dobavljača sa kojima su zaključeni ugovori za čišćenje snijega u vrijeme kada je proglašena elementarna nepogoda, u iznosu od 108.884 KM.

U strukturi **ugovorenih usluga** koje su iskazane 411.437 KM, najveći dio se odnosi na izdatke temeljem pruženih pravnih usluga 238.383 KM, usluga reprezentacije 31.217 KM, kompjutorskih usluga 14.325 KM, geodetskih i projektantskih usluga 45.945 KM, ugovora o djelu 4.500 KM, ugovora o privremenim i povremenim poslovima 5.130 KM.

U strukturi pravnih usluga sadržane su najvećim dijelom odvjetničke usluge zastupanja temeljem zaključenog ugovora (24.02.2012. godine) sa Odvjetničkim uredom Zdravka Rajića u predmetu PZ „Agroplod“ Čitluk (5.000 KM) i odvjetničke usluge zastupanja temeljem zaključenog ugovora sa Odvjetničkim uredom „PALMETA&PALMETA“ iz Mostara u predmetu „KOMPAS MEĐUGORJE“ d.d. Međugorje (231.075 KM). Sukladno prethodno navedenom Ugovoru, Općina ima obvezu prema odvjetničkom uredu „PALMETA&PALMETA“ u iznosu od 390.000 KM, koji će se izmiriti u periodu od 4 godine od dana potpisivanja Ugovora i to godišnje u iznosu od 97.500 KM bez PDV-a, odnosno 114.075 KM sa PDV. Ugovorom zaključenim 10.03.2009. godine, o zastupanju, naknadi i nagradi, regulirana je nagrada i naknada Odvjetničkog ureda u postupku koji se vodio između „KOMPAS MEĐUGORJE“ d.d. Međugorje i Općine Čitluk u svezi potraživanja navedenog poduzeća od Općine na ime naknade štete, stjecanja bez osnova i svih ostalih vidova, sve vezano za Kamp Međugorje mobiliziran od strane HZ HB Odjela obrane dana 10.12.1992. godine. Ugovorom je regulirano da, ukoliko dođe do potraživanja od strane tužitelja prema Općini Čitluk, koja bi bila u svezi predmeta u kome je vršeno zastupanje za koje će se nagrada isplatiti, Odvjetnički ured je dužan da vrati kompletan primljeni iznos koji im bude plaćen po osnovu ovog Ugovora, a eventualno zastupanje po tim novim predmetima i naknada i nagrada za takvo zastupanje utvrdilo bi se novim Ugovorom o zastupanju. Nije nam prezentirana dokumentacija na temelju koje je izvršen izbor Odvjetničkog ureda.

Na poziciji izdataka za **kompjuterske usluge** iskazani su izdaci u ukupnom iznosu od 14.325 KM, od čega se na izdatke za isporučene licence Gauss Urban Planner-a fakturirane od strane „GAUSS“ d.o.o. Tuzla odnosi 6.669 KM. **Na temelju navedenog smatramo da je trebalo licence knjižiti na poziciji stalnih sredstava, a ne kao rashod.**

Izdaci za rad **povjerenstava** iskazani su u ukupnom iznosu od 38.778 KM i odnose se na naknade za rad članova Povjerenstva za tehnički pregled izvedenih radova na stambeno - poslovnom objektu, izvedenih radova na poslovno - skladišnom objektu, Povjerenstvo za davanje stručne ocjene za utvrđivanje urbanističko - tehničkih i drugih uvjeta, Povjerenstvo za procjenu štete od tuče na području Općine Čitluk, Povjerenstvo za provođenje postupka utvrđivanja minimalnih uvjeta i kategorizacije objekata u kojima se pružaju usluge u kućanstvu i Povjerenstvo za procjenu šteta od snijega. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da su se naknade povjerenstvima obračunavale i isplaćivale po održanoj sjednici ili izlasku na teren, a na temelju podnesenih izvješća.

Osigurati dosljednu primjenu Zakona o proračunima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene Proračunom Općine u njegovom posebnom dijelu.

3.5.3 Tekući grantovi

Tekući grantovi u financijskim izvješćima iskazani su u iznosu od 2.070.697 KM i u odnosu na plan veći su za 40.997 KM (ili za 2.02%). U strukturi tekućih grantova, grantovi drugim razinama vlasti iskazani su 27.869 KM i u odnosu na plan veći su za 5.869 KM (ili za 26,7%), grantovi

pojedincima 259.788 KM i u odnosu na plan veći su za 4.288 KM (ili za 1,7%), grantovi neprofitnim organizacijama 1.297.513 KM i u odnosu na plan manji su za 9.487 KM, subvencije javnim poduzećima 355.134 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 34.934 KM (ili za 10,9%), subvencije privatnim poduzećima 90.393 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 5.393 KM (ili za 6,3%) i drugi tekući grantovi 40.000 KM, koji su ostvareni u visini plana.

Tekući grantovi drugim razinama vlasti, koji su iskazani u iznosu od 27.869 KM, najvećim dijelom se odnose na grantove mjesnim zajednicama 25.869 KM. Sredstva za mjesne zajednice se raspoređuju po zaključku Općinskog načelnika sukladno Odluci o izvršavanju proračuna za 2012. godinu. **Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da nije utvrđen raspored sredstava mjesnim zajednicama kojim bi se utvrdili kriteriji za raspoređivanje sredstava, kao i način kontrole doznačenih sredstava, već se isti realiziraju na temelju zahtjeva mjesne zajednice.**

Odlukom o izvršenju proračuna Općine za 2012. godinu definirano je da se sredstva namijenjena za transfere za kulturu, šport, škole, predškolske ustanove i prijevoz učenika raspoređivat će se po zaključku Općinskog načelnika prema odobrenom Proračunu, po utvrđenim procedurama financiranja. U toku revizije nisu prezentirane procedure financiranja grantova za kulturu i šport.

Tekući grantovi pojedincima, ostvareni su u iznosu od 259.788 KM i najvećim dijelom se odnose na grantove za isplate stipendija 40.500 KM, pomoći pojedincima 20.172 KM i grantovi koji su financirani sa posebnog namjenskog računa na koji se prikupljaju sredstva za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nepogoda u iznosu od 191.780 KM.

Pravilnikom o načinu i kriterijima za dodjelu novčane pomoći studentima u akademskoj 2011/2012. godini utvrđeni su uvjeti, način i kriteriji za dodjelu novčane pomoći studentima u akademskoj 2011/2012. godini. Novčane pomoći se dodjeljuju na temelju javnog natječaja, a postupak provodi Povjerenstvo za dodjelu novčane pomoći. Odluku o dodjeli novčane pomoći donosi Općinski načelnik, na temelju liste koju utvrđuje povjerenstvo. Studentu koji ispuni uvjete za dodjelu pomoći, isplaćuje se u akademskoj godini ukupno 1.000 KM, godišnje u deset jednakih mjesečnih iznosa. Sredstva za isplatu pomoći se osiguravaju u Proračunu Općine. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da je postupljeno sukladno Pravilniku.

Uvidom u ostvarene tekuće grantove za pomoć pojedincima, konstatirano je da se isti odobravaju zaključkom načelnika Općine, na temelju dostavljenih zamolbi od strane pojedinaca.

Odlukom načelnika Općine o raspolaganju sredstvima dodijeljena temeljem zahtjeva za jednokratnom novčanom pomoći od Vlade HNŽ-a za saniranje posljedica od tuče i sredstvima prikupljenim u Proračunu općine Čitluk za ove namjene regulirana je namjena sredstava dodjeljenih temeljem zahtjeva za jednokratnom novčanom pomoći od Vlade HNŽ-a. Povjerenstvo za procjenu šteta je procijenilo da je šteta kod fizičkih osoba 1.979.095 KM, a doznačena i prikupljena sredstva po Odluci o korištenju sredstava ostvarenih temeljem posebnog poreza za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nepogoda, ukupno su iznosila 146.080 KM. Na temelju izračuna, svaka fizička osoba je dobila 7,38% od svoje procijenjene štete, kako je to regulirano Odlukom o raspolaganju sredstvima dodijeljena temeljem zahtjeva za jednokratnom novčanom pomoći od Vlade HNŽ-a za saniranje posljedica od tuče.

Grantovi neprofitnim organizacijama ostvareni su u iznosu od 1.297.513 KM i najvećim dijelom se odnose na mjesečne dotacije Dječijem vrtiću „Čitluk“ za isplate plaća i naknada i materijalnih troškova u iznosu od 62.388 KM, Centru za socijalni rad 198.518 KM, Športskom savezu „Brotinjo“ Čitluk 152.265 KM, Kulturno informacijskom centru (KIC) 103.371 KM, Osnovnoj školi Fra D. Buntića Čitluk 214.128 KM, Osnovnoj školi Čerin 110.671 KM, Osnovnoj školi Bijakovići 103.996 KM, Domu zdravlja Čitluk 47.320 KM, političkim partijama 51.619 KM, Crvenom križu Čitluk 28.550 KM, za Dane berbe grožđa 42.604 KM, te grantovi udrugama građana i ostalim neprofitnim organizacijama 237.200 KM.

Iako je Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine za 2012. godinu, regulirano da će se sredstva, utvrđena u Proračunu raspoređivati po zaključku Općinskog načelnika, po utvrđenim procedurama, **smatramo da je za dodjeljivanje sredstava udrugama građana i ostalim neprofitnim organizacijama trebalo provesti javni natječaj, te izvršiti izbor najuspješnijih programa, kako bi se osiguralo transparentno trošenje javnih sredstava. Također smatramo da je trebalo utvrditi kriterije za dodjeljivanje grantova neprofitnim organizacijama.**

Provedenom revizijom ustanovili smo da proračunski korisnici dostavljaju izvješća koja se razmatraju i usvajaju na sjednici Općinskog vijeća.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na dotacije školama, konstatirano je da se iste odnose na plaćanje materijalnih troškova škola na temelju ispostavljenih faktura, sukladno Zakonu o osnovnom obrazovanju HNŽ. **Uvidom u fakture konstatirano je da se fakture odnose na 2011. godinu. Također je konstatirano da Općina nije knjigovodstveno evidentirala obveze i rashode iz 2011. godine koje se odnose na materijalne troškove Centra za socijalni rad, Dječiji vrtić „Čitluk“ i škola na području Općine. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da se postupa sukladno Pravilniku o knjigovodstvu kojim je regulirano da se rashodi priznaju u periodu kada je obveza za plaćanje nastala.**

U cilju racionalnog i transparentnog upravljanja javnim prihodima, donijeti pravila i kriterije raspodjele tekućih grantova neprofitnim organizacijama, te vršiti redovnu kontrolu utroška grantova od strane korisnika i pratiti rad i korištenje grantova od strane javnih ustanova, te sukladno navedenom, osigurati raspisivanje Javnih poziva za izbor projekata i programa udruga građana koji će se financirati iz Proračuna Općine,

Sve preuzete obaveze knjigovodstveno evidentirati sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Subvencije javnim poduzećima, koje su ostvarene u iznosu od 355.134 KM, najvećim dijelom se odnose na subvencije JP „Broting“ 330.353 KM i Vatrogasnom društvu 22.182 KM. Odlukom o izvršenju proračuna Općine za 2012. godinu, regulirano je da će se sredstva za grantove javnim poduzećima raspoređivati po zaključku Općinskog načelnika prema odobrenom Proračunu, sukladno raspoloživim sredstvima na Proračunu. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da je Zaključkom Općinskog načelnika od 25.01.2012. godine odobrena JP „Broting“ d.o.o. Čitluk mjesečna finansijska sredstva u iznosu od 21.400 KM na ime isplate bruto plaće za djelatnike ovog poduzeća. Sredstva su odobrena za cijelu 2012. godinu. Uvidom u Odluku o osnivanju navedenog poduzeća konstatirano je da se financiranje poslova radi obavljanja djelatnosti vrši iz sredstava što ih ostvare od komunalne i druge naknade, udjela investitora drugih objekata za gradnju komunalnih objekata i uređaja, te drugih izvora sukladno propisima. U 2002. godini Skupština društva je donijela Odluku o proširenju djelatnosti društva „Broting“ na obavljanje djelatnosti trgovine što je omogućilo i veću zaradu društva. **Zbog navedenog upitno je financiranje bruto plaća djelatnika poduzeća, tijekom cijele 2012. godine, posebno imajući u vidu tešku finansijsku situaciju Općine, u kojoj se nalazi. Već smo naveli u točki 3.3. Prihodi Općine, da je u 2012. godini izvršeno usmjeravanje naknade za uporabu cesta za vozila pravnih i fizičkih osobapoduzeću „Broting“ sa Županijske razine u iznosu od 153.662 KM, koja su trebala biti prihod Općine sukladno zakonskim propisima.**

Subvencije za prijevoz učenika iskazane su u iznosu od 90.393 KM. Zakonom o osnovnom odgoju i obrazovanju HNŽ/K regulirano je da se u općinskim proračunima osiguravaju sredstva za prijevoz učenika koji stanuju u naseljima udaljenim od škole 4 km i više, prehranu i boravak učenika, materijalne troškove i amortizaciju i tekuće održavanje prostorija, nabavu opreme i nastavnih pomagala. U tijeku revizije nisu nam prezentirani ugovori sa prijevoznicima jer, prema izjavi odgovorne osobe, isti nisu ni zaključeni zbog neslaganja sa odredbama ugovora od strane prijevoznika koji su u 2010. godini izabrani kao najpovoljniji ponuđači. Prezentirane su Odluke o dodjeli ugovora najuspješnijem ponuđaču, na temelju kojih se plaćaju fakture dobavljača. **Mišljenja smo da je Općina, u slučaju odbijanja potpisivanja ugovora, trebala ponuditi ugovor drugom po redu najpovoljnijem ponuđaču i zaključiti ugovor na temelju kojeg će se ispostavljati fakture, ili ponovo provesti postupak javne nabave.**

Preispitati opravdanost izdvajanja sredstava za bruto plaće uposlenih u poduzeću „Broting“ d.o.o. sa pozicija subvencija javnim poduzećima JP „Broting“, imajući u vidu izvore sredstava iz kojih se financira navedeno poduzeće,

Potrebno je da se provede procedura javnih nabava za pružanje usluga prijevoza učenika, te da se zaključi ugovor sa najpovoljnijim ponudžaćima, kako bi ispostavljanje i plaćanje faktura bilo na temelju validne dokumentacije.

3.6 Kapitalni grantovi

Kapitalni grantovi iskazani u iznosu od 1.572.348 KM odnose se najvećim dijelom na grantove mjesnim zajednicama 1.336.202 KM, kapitalni grantovi neprofitnim organizacijama 121.600 KM i kapitalne grantove JP „Broting“ 114.546 KM.

Odlukom o izvršenju proračuna za 2012. godinu, regulirano je da će se izdvajanja za kapitalne izdatke vršiti po zaključku Općinskog načelnika prema programu investicija u Proračunu, vodeći računa o prioritetima projekata, te dinamici priliva sredstava za njihovo financiranje. Temeljem prezentirane dokumentacije konstatirano je da nije sačinjen Program investicija za 2012. godinu, a kako uz Proračun za 2012. godinu nije dano obrazloženje pojedinih stavki, nismo se uvjerali da se vodilo računa o prioritetima projekata koja će se financirati u 2012. godini.

Uvidom u kapitalne grantove mjesnim zajednicama, konstatirano je da se isti odnose na kapitalna ulaganja u izgradnju cesta 1.208.586 KM. Za navedene radove Općina je provela procedure izbora najpovoljnijih dobavljača. **Imajući u vidu da se najvećim dijelom kapitalna ulaganja odnose na objekte lokalne komunalne infrastrukture, čije upravljanje, financiranje i unapređenje spada u vlastite nadležnosti Općine, sukladno Zakonu o načelima lokalne samouprave, smatramo da bi se ista trebala knjigovodstveno evidentirati u imovini Općine.**

Kapitalna ulaganja u objekte lokalne komunalne infrastrukture, koja su dana Općini na upravljanje, financiranje i unapređenje, sukladno Zakonu o načelima lokalne samouprave, knjigovodstveno evidentirati na poziciji stalnih sredstava.

3.7 Javne nabave

Revizijom postupka javnih nabava u Općini, bile su obuhvaćene nabave koje su se provodile tijekom 2012. godine, odabrane metodom slučajnog uzorka, sa ciljem utvrđivanja da li se postupalo sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama BiH i internim aktima Općine.

Temeljem Pregleda provedenih postupaka javnih nabav, konstatirano je da je Općina provela sedam postupaka javnih nabava u 2012. godini čija je vrijednost 870.101 KM, od čega jedan otvoreni postupak (129.360 KM), jedan pregovarački postupak (436.671 KM) i pet postupaka konkurentskim zahtjevom (304.070 KM).

U 2012. godini izvršene su slijedeće javne nabave: izgradnja priključne ceste za Međugorje (436.671 KM), uređenje okoliša Dječijeg vrtića Čitluk u Čitluku (16.712 KM, izgradnja priključka br.4 ceste u Gospodarskoj zoni Tromeda - Međugorje (91.676 KM), projekt kružnog toka prometa u Međugorju (26.559 KM), izgradnja priključne ceste na regionu R-425 Čerin - Dragičina (92.587 KM), izgradnja priključka br. 5. lokalne ceste u Gospodarskoj zoni Tromeda – Međugorje na R-424 (76.536 KM) i nabava lož ulja za grijanje i goriva za motorna vozila (129.360 KM), koje su i obuhvaćene revizijom.

Uvidom u procedure javnih nabava konstatirano je slijedeće:

- nije izvršena procjena vrijednosti ugovora od strane ugovornog organa, što je opredjeljujuće za izbor postupka nabave, sukladno članku 6. Zakona o javnim nabavama BiH,
- proveden je pregovarački postupak bez objave za nastavak radova na „Priključku ceste za Međugorje čija je vrijednost ugovora 436.671 KM. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da pregovarački postupak nije proveden sukladno Zakonu o javnim nabavama, jer je istim predviđeno da se samo u izvanrednim slučajevima, npr. gdje su dva puta provedeni otvoreni i ograničeni postupak a još uvijek nije pristigla nijedna ponuda, provodi pregovarački postupak. Imajući u vidu da se radilo o nastavku izgradnje puta, trebalo je provesti proceduru javne nabave otvorenim postupkom, pa ako se steknu uvjeti sukladno Zakonu, provesti pregovarački postupak. Ugovor je zaključen sa istim dobavljačem (KTM Brina“ d.o.o. Posušje) koji je izvodio prethodne radove na izgradnji priključne ceste u Međugorju,
- nije nam prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je provedena procedura nabave materijala za održavanje vozila iako je vrijednost nabave 9.498 KM, a što je bila obveza sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Potrebno je da se dosljedno postupa sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, u dijelu provođenja zakonske procedure procjenjivanja vrijednosti nabava roba, usluga i ustupanja radova, provođenja pregovaračkog postupka javne nabave, kao i obveza provođenja postupka za sve nabave koje imaju vrijednost veću od iznosa predviđenog za izravni postupak.

3.8 Stalna sredstva

Na dan 31.12.2012. godine iskazana su stalnih sredstava u iznosu od 4.443.573 KM od čega se na zemljišta i šume -novi nasad odnosi 851.305 KM, zgrade i ostali objekti (Spomen park i trafostanica) 983.395 KM, sredstva u pripremi (pročistač otpadnih voda) 2.500.497 KM, oprema 48.715 KM, ostala stalna sredstva 56.957 KM i materijalna prava u iznosu od 2.703 KM.

Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da je Općinski načelnik donio Rješenje 19.12.2012. godine o imenovanju Povjerenstva za popis stvari i materijalnih prava u općini Čitluk. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je slijedeće:

- Općina nema interni akt kojim bi uredila proceduru popisa imovine i obveza Općine,
- nisu izvršene predbilansne radnje u cilju usklađivanja pomoćne evidencije sa glavnom knjigom, jer se ne vode pomoćne knjige stalnih sredstava i sitnog inventara,
- Općina ne vrši obračun amortizacije elektronski iako postoji programsko rješenje, već se obračun amortizacije vrši na popisnim listama ručno,
- iz popisnih lista stalnih sredstava evidentno je da sva stalna sredstva nemaju inventurne brojeve,
- pojedina stalna sredstva nisu evidentirana u popisnim listama pojedinačno po komadu već kumulativno,
- u popisnim listama nije iskazano stanje po knjigama, već samo po popisu,
- nisu popisane obveze, kao ni sitan inventar,
- nije sačinjeno posebno Izvješće o popisu blagajne u kojem se navodi stanje novčanih sredstava u blagajni na dan 31.12.2012. godine, broj Blagajničkog izvješća i vrste novčanih apoena,
- Zapisnik o popisu nije usvojen od strane nadležnih u Općini.

Na temelju navedenog nismo se uvjerali da je popis izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Iz razgovora sa odgovornom osobom, konstatirano je da Općina nije riješila imovinsko pravne odnose po pitanju vlasništva ili prava raspolaganja nad imovinom koja se dijelom ne vodi u poslovnim knjigama Općine, niti je izvršila procjenu fer vrijednosti iste. U poslovnim knjigama na poziciji stalnih sredstava se ne evidentiraju kapitalna ulaganja u objekte lokalne komunalne infrastrukture, izvršena kako u 2012. godini tako i ranije koji, prema Zakonu o načelima lokalne samouprave, spadaju u vlastite nadležnosti Općine i dana su Općini na upravljanje, financiranje i unapređenje. Obzirom na naprijed navedeno naglašavamo da za evidentiranje ove imovine, odnosno unos u poslovne knjige, presudni faktor nije dokaz o vlasništvu, kako navode nadležni organi, uvažavajući navedeni Zakon i točku 57. Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća, gdje točno stoji „u određivanju postojanja sredstva, pravo vlasništva nije od važnosti“. Posebno naglašavamo da su navedena kapitalna ulaganja evidentirana na poziciji kapitalnih grantova, pa bi ista trebalo evidentirati na stalnim sredstvima i izvorima sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Poduzeti aktivnosti na utvrđivanju vrijednosti imovine koja je u vlasništvu Općine ili ima pravo raspolaganja nad istom, te na osnovu vjerodostojne dokumentacije izvršiti procjenu fer vrijednosti iste kako bi imovina bila istinito i fer iskazana u poslovnim knjigama. U skladu s odredbama Zakona o zemljišnim knjigama Federacije BiH, ažurirati i na propisani način uknjižiti svu nepokretnu imovinu Općine,

Donijeti Pravilnik o popisu imovine i obveza Općine,

Osigurati vršenje popisa imovine i obveza i izradu Izvješća o popisu imovine i obveza Općine na dan 31.12. koji će sadržavati sve vrijednosne i naturalne pokazatelje imovine i obveza Općine, iz kojih će se nedvosmisleno moći zaključiti da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

3.9 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze, na dan bilanciranja iskazane su u iznosu od 2.393.250 KM, od čega se na obveze prema dobavljačima odnosi 625.448 KM, kratkoročni krediti i zajmovi 1.606.446 KM, obveze prema djelatnicima 131.725 KM i kratkoročna razgraničenja 29.631 KM.

Na poziciji kratkoročnih kredita i zajmova evidentirani su krediti u iznosu od 1.606.446 KM iako se radi o dugoročnim kreditima na kojima se evidentiraju obveze koje dopijevaju u roku dužem od godinu dana, kao i obveze čiji preostali rok traje kraće od godinu dana, a izvorno su formirane sa ugovorenim rokom dužim od godinu dana. Imajući uvidu da obveze imaju dugoročan karakter iste je trebalo knjigovodstveno evidentirati na poziciji dugoročnih kredita sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH i federalnim Računovodstvenim politikama.

Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su kratkoročne tekuće obveze u financijskim izvješćima iskazane istinito i fer.

Obveze prema djelatnicima iskazane su u iznosu od 131.725 KM i najvećim dijelom se odnose se na obveze za bruto plaću za prosinac 2012. godine. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da Općina ne stvara obveze za topli obrok i prijevoz sa posla i na posao za prosinac u godini na koju se naknade odnose.

Provedenom revizijom utvrdili smo da Općina nije evidentirala sve fakture koje se odnose na 2012. godinu, niti je za neblagovremeno ispostavljene fakture izvršilo potrebna rezerviranja, u iznosu od 189.312 KM, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, zbog čega su iste teretile narednu godinu. **Imajući u vidu praksu da se i u prethodnim godinama vršilo evidentiranje na navedeni način ne možemo potvrditi iznos za koji su podcijenjene obveze i rashodi Općine na dan 31.12.2012. godine.**

Sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH vršiti pravilno knjigovodstveno evidentiranje obveza temeljem odobrenih dugoročnih kredita, kako bi obveze bile istinito i fer iskazane u financijskim izvješćima,

Troškove i obveze priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu stvaranja istih, u periodu na koji se isti odnose, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, a ukoliko u momentu priznavanja ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava evidentiranje vršiti u korist razgraničenja.

3.10 Sudski sporovi

Općina nije izvršila rezervisanja po započetim sudskim sporovima, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u Federaciji BiH. Prema prezentiranim podacima Općina je presudom Vrhovnog suda BiH obvezna isplatiti iznos od 1.782.000 KM sa zakonskom zateznom kamatom do isplate tužitelju „KOMPAS“ d.d. Međugorje zbog neovlaštenog korištenja „Kampa Međugorje“ kao i stjecanja koristi od istog, čime su povrijeđena ustavna prava tužitelja na imovinu.

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršnom postupku planirati potrebna sredstva za izmirenje obveza po pravosnažnim sudskim presudama,

Iznose po pravosnažnim presudama knjigovodstveno evidentirati na pozicijama obveza i razgraničenih rashoda sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Općina Čitluk se očitovala na Nacrt izvješća o reviziji finansijskih izvješća Općine Čitluk za 2012. godinu, dopisom broj: 02-16-2893/13 od 27.08.2013. godine. U očitovanju na Nacrt izvješća, navedeno je da Općina Čitluk nema posebnih komentara na tekst Nacrta izvješća, pa ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće o reviziji finansijskih izvješća Općine Čitluk za 2012. godinu.

Rukovodilac
Sektora za finansijsku reviziju
Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Vođa tima:
Dunja Logo, dipl. oec.
Član tima:
Adija Babić, dipl. oec.

Prilog br. 1.

Izvršenje Proračuna Općine Čitluk na dan 31.12.2012. godine
Iznos u KM

Red. Broj	Vrsta rashoda	Proračun za 2012. godinu	Rebalans I Povećanje/ /smanjenje	Operativni Proračun za 2012. godinu ¹ (od 3 do 5)	Izvršenje Proračuna za 2012. godinu	Izvršenje Proračuna za 2011. godinu
1	2	3	4	5	6	7
I	Tekući izdaci (zbir od 1 do 11)	2.741.300	+206.000	2.947.300	2.966.194	2.739.888
1.	Bruto plaće i naknade plaća	1.340.000	-2.000	1.338.000	1.445.402	1.333.705
2.	Naknade troškova zaposlenih	508.300	+40.000	548.300	567.020	537.825
3.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	135.000	+5.000	140.000	151.744	140.258
4.	Putni troškovi	10.000	-8.000	2.000	2.367	5.620
5.	Izdaci za komunikaciju, komunalne usluge i energiju	170.000	+5.000	175.000	108.644	96.679
6.	Nabavka materijala i sitnog inventara	60.000	+15.000	75.000	77.424	66.218
7.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	70.000	+25.000	95.000	53.473	41.964
8.	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	5.000	0	5.000	820	2.380
9.	Izdaci za tekuće održavanje	30.000	+100.000	130.000	138.088	32.606
10.	Osiguranje, bankarske usluge i usluge platnog prometa	13.000	-4.000	9.000	9.775	11.893
11.	Ugovorene i druge posebne usluge	400.000	+30.000	430.000	411.437	470.740
II	Tekući transferi (1+2+3+4+5+6)	2.204.700	-175.0 00	2.029.700	2.070.697	1.655.142
1.	Transferi drugim nivoima vlasti	10.000	+12.000	22.000	27.869	9.385
2.	Tekući transferi pojedincima	110.000	+145.500	255.500	259.788	125.812,00
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.024.700	+282.300	1.307.000	1.297.513	926.513
4.	Subvencije javnim poduzećima	315.000	+5.200	320.200	355.134	543.432
5.	Subvencija za prijevoz učenika	80.000	+5.000	85.000	90.393	0
6.	Ostali transferi-(povrat duga i sudske presude)	665.000	-625.000	40.000	40.000	50.000
III	Izdaci za kamate i ostale naknade	145.000	+19.000	164.000	162.757	204.604
IV	Doznake proračunskim korisnicima	0	0	0	0	325.016
V	Kapitalni transferi	467.000	+1.550.000	2.017.000	1.572.348	1.111.018
VI	Kapitalni izdaci (1+2+3)	795.000	-463.000,00	332.000	322.292	40.983
1.	Nabavka opreme	10.000	0,00	10.000	10.725	0
2.	Nabavka građevina, zemljišta, šuma	765.000	-465.000	300.000	289.567	0
3.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje građevina	20.000	+2.000	22.000	22.000	40.983
VII	Otplate kredita	340.000	-40.000	300.000	278.646	332.138
VIII	Ukupno rashodi i izdaci (I+II+III+IV+V+VI+VII)	6.693.000	+1.097.000	7.790.000	7.372.934	6.408.789

¹ Ukupno odobreni proračun na dan 31.12.2012. godine.

	Tekuća rezerva	12.000	-2.000	10.000	0	0
	U K U P N O	6.705.000	+1.095.000	7.800.000	7.372.934	6.408.789
IX	Višak rashoda nad prihodima tekuće godine					
	Broj zaposlenih				88	87

Prilog br. 2.
Izvršenje Proračuna Općine Čitluk na dan 31.12.2012. godine
Iznos u KM

Red. Broj	Vrsta prihoda	Proračun za 2012. godinu	Rebalans I Povećanje/ /smanjenje	Operativni Plan za 2012. godinu ¹ (od 3 do 5)	Izvršenje Proračun za 2012. godinu	Izvršenje Proračuna za 2011. godinu
1	2	3	4	5	6	7
I	Porezni prihodi					
1.	Prihodi od poreza	2.651.000	+6.000	2.657.000	2.706.733	2.799.317
II	Neporezni prihodi	2.884.000	+862.000	3.746.000	3.770.143	3.172.480
	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	645.000	265.000	910.000	950.239	778.815
1.	Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	70.000	-5.000	65.000	100.815	58.592
2.	Ostali prihodi od imovine	570.000	+275.000	845.000	849.296	720.214
3.	Ostali prihodi	5.000	-5.000	0	128	9
	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	2.235.000	+597.000	2.832.000	2.817.054	2.389.565,00
1.	Prihodi od administrativnih pristojba	265.000	-15.000	250.000	249.081	254.158
2.	Općinske komunalne pristojbe	300.000	+122.000	422.000	431.474	419.731
3.	Općinske naknade	1.565.000	+421.000	1.986.000	1.975.231	1.594.623
4.	Posebne naknade i pristojbe	90.000	+13.000	103.000	102.347	88.401
5.	Prihodi od pružanja javnih usluga	0	+1.000	1.000	680	91
6.	Neplanirani prihodi	15.000	+55.000	70.000	58.241	32.561
	Novčane kazne po oćinskim propisima	4.000	0	4.000	2.850	4.100
		0	0	0	0	0
III	Tekuće potpore	1.170.000	+217.000	1.387.000	1.292.692	475.830
1.	Tekuće potpore ostalih nivoa vlasti	1.070.000	+230.000	1.300.000	1.245.291	396.544
2.	Tekuće potpore iz inozemstva	10.000	+7.000	17.000	16.802	0
3.	Donacije	90.000	-20.000	70.000	30.599	79.286
	Povrat iz prošlih godina	0	+10.000	10.000	9.531	0
IV	Kapitalni primici	0	0	0	0	0
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	0

¹Ukupno odobreni proračun na dan 31.12.2012. godine.

V	Ukupno prihodi i primici (I+II+III+IV)	6.705.000	1.095.000	7.800.000	7.779.099	6.447.627
VI	Višak prihoda nad rashodima tekuće godine	0	0	0	+406.165	+38.838